

Asia: VN/29443/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi lääkärin ilmoitusvelvollisuutta koskevan sääntelyn muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lääkäriliitto kannattaa sitä, että sääntelyä lääkärin ilmoitusvelvollisuudesta ja -oikeudesta ammattitautia, sen epäilyä ja muita työperäisiä sairauksia koskien arvioidaan ja selkeytetään. Hallituksen esityksen tavoitteena on lisätä ilmoitusten määrää ja sitä kautta parantaa työolosuhteita. Lisäksi sääntelyn tulisi ehdotuksen mukaan vastata tietojärjestelmien kehitystä.

Työterveyden ja työturvallisuuden kehittämisessä työhön liittyvien ja ennen kaikkea työn aiheuttamien sairauksien ja vammojen ennaltaehkäisy ja seuranta on tärkeää. Lähtökohtaisesti pidämme hallituksen esityksessä kuvattuja ehdotuksia hyvinä. Esitämme muutamia huomioita esitykseen liittyen.

Ilmoitusmenettelyn muuttaminen digitaaliseen alustaan perustuvaksi on kannatettava ehdotus. Se vähentää inhimillisten virheiden (ja sitä kautta mm. tietosuojaloukkausten) riskiä ja sujuvoittaa työtä, mikäli tekninen toteutus onnistuu. Joka tapauksessa on käytävä vuoropuhelua terveyspalvelujen järjestäjien, tuottajien, viranomaisten ja tietojärjestelmätoimittajien kanssa siitä saadaanko toiminnallisuudet käyttöön tarkoitetussa aikataulussa viimeistään vuoden 2029 alussa. Järjestelmän käytettävyyden tulee olla hyvä ja sen kehittämisestä on syytä kuulla sitä käyttäviä ammattilaisia hukkatyön ehkäisemiseksi.

Ammattitautien ja muiden työperäisten sairauksien sekä ilmoitustarpeen tunnistaminen vaatii tietämystä. Lääkäriliitto katsoo tämän vastuun kuuluvan yksiselitteisesti lääkäreille. Paras tietämys työperäisistä ja ammattisairauksista on työterveyshuollon erikoislääkäreillä. Kuitenkin työperäisiin sairauksiin törmäävät monien erikoisalojen lääkärit erilaisissa yhteyksissä. Onkin tarpeen edelleen selkeyttää mm. muun työperäisen sairauden määritelmää ja sitä, missä tapauksissa näistä toivotaan ilmoituksia lääkärin ilmoitusoikeuteen nojaten. Jatkovalmistelussa on tärkeää kiinnittää asiaan

huomiota. Tällä on merkitystä myös sikäli, että tietojen koostaminen ilmoitusta varten vaatii huomattavan määrän työtä. Siksi tulisi puntaroida valtakunnallisesti hyötyjen ja haittojen (työajan menetys) suhdetta. Hallituksen esityksen tavoitteiden saavuttamisen kannalta ilmoitusvelvollisuuden ja -oikeuden muutoksesta viestiminen ja lääkäreiden osaamisen varmistaminen ovat avainasemassa ja tähän tulee varautua.

Lääkärin käyttäessä muun työperäisen sairauden yhteydessä ilmoitusoikeuttaan, on hänen ehdotetun säädösluonnoksen mukaan kerrottava tästä ennakkoon potilaalle. Potilaalla on oikeus vastustaa ilmoitusta. Prosessia tai sen vaikutuksia yksilöön ei ole esityksessä tämän pidemmälle kuvattu vaan todetaan potilaiden luultavasti harvoin vastustavan ilmoituksen tekemistä. Lääkärin tulisi nähdäksemme pystyä selostamaan potilaalle mitä ilmoituksesta seuraa esim. mahdollisina jatkoselvityksinä. Nämä voivat vaikuttaa potilaan halukkuuteen sallia ilmoituksen tekeminen. Ehdotamme, että vaikutusarviota täydennetään tältä osin potilaan oikeuksia laajemmin pohtien. Lääkäreille tarvitaan myös selkeät ohjeet siitä, miten potilasta informoidaan ja miten toimitaan potilaan vastustaessa ilmoituksen tekemistä.

Karreinen Soila
Suomen Lääkäriliitto